

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ

ΣΑΡΑΝΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΩΝ. ΕΚ -
ΜΕΛΙΣΣΗΝΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Θρακική
τ. 21. 1936
r 351-354

Εἰς τὰς φιλοξένους ἑλληνοπρεπεῖς σελίδας τῶν «Θρακικῶν» ἰδιάζουσιν καὶ διακεκριμένην θέσιν δικαιωματικῶς δεόν νὰ καταλάβῃ ἡ ἀδρὰ καὶ ἐξέχουσα φυσιογνωμία τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Μαρωνείας Μελισσηνοῦ Χριστοδούλου, γεννηθέντος τὴν 21 Μαρτίου 1855 ἐν Σαράντα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἐκκλησίαις τῆς Ἀνατ. Θράκης, ἀποδημήσαντος δὲ πρὸς Κύριον κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1921 ἐν τῇ γεγενεῖρά του.

Ἐν σκοπῷ τῶν «Θρακικῶν» εἶναι, πλὴν ἄλλων, ἡ περισυλλογὴ παντὸς στοιχείου συντελοῦντος εἰς τὴν ἀδιάσειστον ἄλλωστε ἀπόδειξιν μετὰ τοσούτου ζήλου ἀμφισβητουμένην ὑπὸ βουλιμιόντων γειτόνων τῆς ἀπ' αἰώνων ἑλληνικότητος τῆς Θράκης καὶ τῆς γνησιότητος τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ της, καὶ ἡ παραφύλαξις καὶ παράδοσις τῆς ἱερᾶς ταύτης παρακαταθήκης εἰς τοὺς ἀπογόνους μας, τὸ ἔργον τὸ πολυσχιδὲς τοῦ ἀειμνήστου

Ἱεράρχου Μελισσηνοῦ κεῖται μνημεῖον καλλιπρεπές καὶ ἀεῖζων, μαρτυροῦν τὸ καθ' ἑαυτὸ εἰς τὸ διηγεῖσθαι περὶ τῶν ἀνωτέρω.

Διότι οὐ μόνον διὰ ζώσης καθ' ὅλον τὸν βίον του ὁ ἀνὴρ ἐκαλλιέργησε, μετὰ τόσων ἄλλων εὐγενῶν τέκνων τῆς Θράκης, τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ διέδωκεν αὐτὰ εἰς τὴν νέαν γενεάν, διδάσκων ἀπὸ τοῦ διδασκαλικοῦ βήματος, ὡς διδάσκαλος, καὶ ἀπὸ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ, ὡς ὁρθόδοξος ποιμενάρχης εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν τοῦ Εὐαγγελίου ἐκήρυξε τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ μέχρι τελευτῆς τοῦ βίου του ἐποίμανε τὸ χριστεπώνυμον ἑλληνικὸν πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας· ἀλλὰ καὶ γραπτὰ μνημεῖα τοῦ ἔργου αὐτοῦ, τοῦ ἑλληνοπρεποῦς, ἐπιστημονικὰ καὶ θρησκευτικὰ, κατέλιπε, μαρτυροῦντα τὴν ἀκάματον αὐτοῦ φιλοπορίαν, τὴν ἐμβρίθειαν καὶ τὸν ζῆλον πρὸς τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν Ἐκκλησίαν.

Ἀποφοιτήσας τῆς Μεγ. τοῦ Γένους Σχολῆς, διετέλεσεν ἐπὶ τι διάστημα διδάσκαλος ἐν τῇ γενετείρᾳ του. Μεθ' ὅ, ἐγγραφεὶς εἰς τὸ Ἐθνικὸν ἡμῶν Πανεπιστήμιον, ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τοῦ Δικαίου, καὶ διετέλεσε δικηγόρος ἐν Θράκῃ ἐπὶ τινα ἔτη. Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον συνέγραψε καὶ ἐξέδωκεν ἔργα ἀξιόπαινα ἱστορικῶν καὶ νομικοῦ περιεχομένου, περὶ ὧν κατωτέρω.

Τὸ 1893 ἐχειροτονήθη ὁ ἁγιοσύνης ὡς τοιοῦτος ἐπὶ μικρὸν, καὶ εἶτα ὡς Ἀρχιμανδρίτης παρὰ τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Φιλαρκετόλεως, εἶτα δὲ παρὰ τὸν Πατριάρχην Ἀνατολίας. Τὸ 1897 ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος Παμφίλου καὶ διετέλεσε ἀρχιερατικὰς προσηκόντος Ταταούλων Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τοῦ 1914, ὅτε ἐπὶ τὴν εἰς Μητροπλίτην Μαρωνείας (Θάσου καὶ Σαμοθράκης). Λόγῳ τοῦ Ἑσπεραίου Πολέμου παρέμεινε μακρὰν τῆς ἔδρας του Κομοτινῆς (ἐν Θάσῳ) μέχρι τοῦ 1919, ὅποτε, σὺν τῇ ἀπελευθερώσει τῆς Ἀνατ. Θράκης καὶ τῇ καταλήψει αὐτῆς ὑπὸ τῶν Γάλλων, καὶ εἶτα ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, ἐγκατεστάθη εἰς τὴν ἔδραν αὐτοῦ Κομοτινῆν, ἐκδηλώσας τὴν ἐπὶ τούτῳ πατριωτικὴν ἀγαλλίασίν του δι' ἐνθουσιώδους λόγου πρὸς τὸ φιλογενὲς καὶ φιλόθρησκον αὐτοῦ ποίμνιον. Ἀσθενήσας μετὰ μικρὸν, ἐπανῆλθεν εἰς Θάσον παρὰ τῷ ἐπ' ἀνεψιᾷ γαμβρῷ του, Θρασυβ. Πηλείδῃ, (τότε Εἰρηνοδίκη Θάσου καὶ ἤδη συνταξιούχῳ δικηγόρῳ), ὅπόθεν ἐγκατεστάθη, (μετὰ τῆς ἐν χηρείᾳ ἀδελφῆς του Εὐδοξίας) εἰς τὴν πεφιλημένην γενετείραν του, ἐλευθέραν πλέον τότε, μὲ κλονισμένην ὅμως τὴν υγείαν, σκεπτόμενος νὰ ἐφησυχάσῃ.

Ἄλλως ὅμως ἐκέλευσεν ὁ Θεός· μετὰ μικρὸν ἀπεδήμησε πρὸς Κύριον ἐξ ἐγκεφαλικῆς συμφορῆσεως, εἰς ἡλικίαν 66 ἐτῶν.

Τὰ κυριώτερα αὐτοῦ ἔργα, ἅτινα, ὡς φιλόπονος καὶ ὑπομονητικὴ μέλισσα ἐφιλοτέχνησε, συνέγραψε καὶ ἐδημοσίευσεν (περιεχομένου δέ, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ ἐκκλησιαστικοῦ), εἶναι τὰ ἑξῆς:

1) Ἱστοριογεωγραφικὴ περιγραφὴ τῆς Ἐπαρχίας Σαράντα Ἐκκλησιῶν. Σελ. 104. (1881 ἔτος).

2) Πρόχειρον Νομικόν. Βιβλίον Α'. «Τὰ κολύματα τοῦ Γάμου». Σελ. 276. (1889).

3) Πρόχειρον Νομικόν. Βιβλίον Β'. «Ἡ μνηστεία». Σελ. 176 (1895).

4) Ἡ Θράκη καὶ αἱ Σαράντα Ἐκκλησίαι. Μετὰ τινων διοικητικῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων. Σελ. 304. (1897).

5) Ὁ ρυθμός, ἐν σχέσει πρὸς τὸν χρόνον καὶ τὴν παρασημαντικὴν τῆς ἡμετέρας ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς. Σελ. 32. (1900).

6) Ἡ ἀρμονία ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἱερᾶς ἡμῶν μελωδίας. Σελ. 16. (1902).

7) Τυπικὸν τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας, μετὰ προλεγομένων καὶ παραρτήματος περὶ τοῦ νεκρωσίμου τρισαγίου καὶ περὶ τοῦ μνημονεύματος τῶν ὀνομάτων, ἐν ᾧ ἐπισυνάπτονται καὶ πέντε ἐπικήδευοι ὁμιλίας. Σελ. 80. (1905).

8) Περιεῖδαίμονιας· ἡτοιμασθῆναι ἢ ἀληθῆς καὶ πραγματικῆς εὐτυχίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ πᾶς ἐπαρξάνεται. Διδακτικὴ ὁμιλία. Σελ. 32. (1908).

9) Τὰ Ταταῦλα (Ἱστορία Ταταῦλων). Σελ. 302. (1913).

10) Πρόχειρον Νομικόν. Βιβλίον Α'. «Τὰ κολύματα τοῦ Γάμου». Ἐκδόσεις Β'. Χειρόγραφο ν' ἀνεκδότου ἐκ. Πρόκειται περὶ ἀναθεωρήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς πρώτης ἐκδόσεως (ἐκ τῆς ἐκδόσεως) τοῦ ἀνωτέρω ἔργου, «καρποῦ, (ὡς γράφει ὁ συγγραφεὺς) πολυχρονίου καὶ διηνεκοῦς ἐνασχολήσεως (ἐπὶ 20ετίαν—ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκδόσεως), καὶ ἐπισταμένης ἐρεῦνης καὶ μελέτης περὶ τῶν πολλαπλῶν καὶ πολυπλόκων περιπτώσεων τῶν κολυμάτων τοῦ γάμου, ἐν ᾗ καὶ τῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη σταθερᾶς Νομολογίας τῆς Μ. Ἐκκλησίας ὡς καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μετὰ 460 νέων σχημάτων καὶ ἰσαρίθμων παλαιῶν διαγραμμάτων». Τοῦ τελευταίου τούτου, ἀξίου πάσης ἐξάρσεως ἐπιστημονικοῦ καὶ πρακτικοῦ Ἐγγειδίου (ἀφοῦ ἄλλως τε αἱ εὐμενέσταται κρίσεις τῆς Α'. ἐκδόσεως φερούσης τὴν ἐπίσημον ἔγκρισιν τῆς τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας ὑπὸ διακεκριμένων ἐπιστημόνων, κληρικῶν τε καὶ λαϊκῶν, πρόκεινται ὡς τίτλος τιμῆς καὶ ἀξίας τοῦ ἀρχικοῦ ἔργου), τὴν δημοσίαν ἐμφάνισιν, εἰς δευτέραν ἐκδοσιν (ἐπιχειρῆμεν κατὰ τὸν συγγραφέα, πλὴν ματαιωθείσαν λόγῳ τοῦ ἐπισυμβάντος θανάτου του), εἰς περιεχόμενον καὶ ὄγκον τριπλασίων τῆς πρώτης, πρόκειται σὺν Θεῷ νὰ ἀναλάβῃ συντόμως ὁ ὑποφαινόμενος μνησθεὶς γαμβρός του ἐπ' ἀνεμῆ, μετὰ τῶν ἀνηκουσῶν προσθηκῶν καὶ παραπομπῶν, διὰ τὴν ἐνημέρωσιν καὶ προσαρμογὴν, ἐν σχέσει μὲ τὰς ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ συγγραφέως μέχρι τῆς σήμερον νεαρὰς νομοθετικὰς διατάξεις θιγούσας τὸ ἀντικείμενον τῆς συγγραφῆς.

Θρακικὰ Ζ'.

Τοιοῦτος ὁ ἀνὴρ καὶ τοιοῦτο τὸ ἔργον τοῦ διαπρεποῦς ἱεράρχου, γόνου τῆς θρυλικῆς χώρας τοῦ Ὁρφῆως, τιμῶντος ὅσον ὀλίγοι, τὴν γενέτειραν, καὶ γενικώτερον τὴν Ἀνατολ. Θράκην, τὰ ἱερὰ τῆς ὁποίας χώματα σκέπουν τὰ σεπτὰ αὐτοῦ λείψανα, μετ' ἐκείνων τῶν μελῶν τῆς πατριαρχικῆς του οἰκογενείας—τῶν Μεξιλιτζόγλου.

Θρασύβ. Πηλείδης

† ΣΗΛΥΒΡΙΑΣ ΕΥΓΕΝΙΟΣ

Ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης Σηλυβρίας ἐγεννήθη ἐν Κοζάνῃ κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1855 ἐκ γονέων ἱερέως Θωμᾶ Χριστοδούλου καὶ Ἑλένης τὸ γένος Ὁμπαση. Μετὰ τὴν πρώτην παιδευσιν ἐν τῇ σχολῇ τῆς γενετείρας αὐτοῦ ἐφοίτησεν εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Ριζάρειον Σχολήν. Ἐνταῦθα μετὰ ζήλου παρακολοιθίσας καὶ συμπληρώσας τὸν κύκλον τῶν μαθημάτων εἰσῆλθεν ἀκολοιθῶς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἐνθα ἐπὶ διεϊανδιήκουσε μαθήματα Φιλολογίας καὶ Φιλοσοφίας. Προσκληθεὶς ἐν τῷ μεταξὺ ὑπὸ τοῦ θείου αὐτοῦ, τότε Μητροπολίτου Κοζάνης, Εὐγενίου ἐχειροτονήθη ἀρχιδιάκονος καὶ ὑπηρέτησε παρ' αὐτῷ μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ θείου του. Τότε ἐλθὼν εἰς Κων/πολιν διορίσθη διαδοχικῶς Προϊστάμενος Μ. Ρεύματος, Κοντοσκαλίου καὶ Φερίκιοι. Ἀποκοιθῶς προσέλαβεν αὐτὸν ὡς Πρωτοσύγκελλον ὁ Μητροπολίτης Νικαίας. Ἐνταῦθεν προήχθη τῷ 1906 εἰς Ἐπίσκοπον Ἀμφιπόλεως. Κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1913 Γερμανὸς ὁ Ε' προσήγαγεν αὐτὸν εἰς Μητροπολίτην Σηλυβρίας. Τῷ 1920 Βσιλεὺς ὁ Γ' ἀνέδειξεν αὐτὸν Μητροπολίτην Κοζάνης, ἀλλὰ ἀπὸ τῶν περιστάσεων μὴ δυνηθεὶς νὰ μετοβῇ εἰς τὴν νέαν αὐτοῦ ἐπαρχίαν ἐξῆλθε καὶ ἔπειτα πᾶσαν τὴν αἰτίαν Σηλυβρίας, ὅν ὀλοκὸν καὶ διατήρησε ἐφεξῆς μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ συμβάντος τῇ 22 Μαΐου 1934 ἐν Κωνσταντινουπόλει.

† ΠΡΩΤΗΝ ΜΕΤΡΩΝ ΙΩΑΚΕΙΜ

Ὁ ἀείμνηστος Ἐπίσκοπος πρώην Μετρῶν Ἰωακεῖμ ἐγεννήθη ἐν Τατάρ-Παζαρτζικίῳ τῆς Φιλιππουπόλεως τῇ 23 Ἀπριλίου 1834, ἐκ γονέων Παναγιώτου καὶ Σουλτάνης Σπασογλου. Τὰ πρώτα γράμματα διήκουσεν ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις τῆς Φιλιππουπόλεως καὶ ἀκολούθως ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Σχολῇ τῶν Σερρών, φοιτήσας αὐτόθι μέχρι τῆς Γ' τάξεως. Ὑπὸ διακαῶς πόθου πρὸς τὴν διακονίαν τοῦ Χριστοῦ διαπλεγόμενος ὁ ἀοιδιμος, εἰς ἡλικίαν μόλις 18 ἐτῶν, ἐχειροτονήθη διάκονος ὑπὸ τοῦ τότε Νύσσης καὶ εἰτα Χαλκηδόνος Καλλινίκου τοῦ Θωμάδῃ μετονομασθεὶς εἰς Ἰωακεῖμ, —ἐλέγετο Γεώργιος— πρὸς τιμὴν τοῦ ἀπὸ Κυζίκου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυροῦ Ἰωακεῖμ τοῦ Β'. Ὡς διάκονος τοῦ Μητροπολίτου Νύσσης Καλλινίκου διετέλεσεν ἐπὶ ἐξαετίαν, διδασκόμενος ἅμα ὑπὸ τοῦ τότε Ἀρχιδιακόνου καὶ μετὰ ταῦτα Δέρκων Καλλινίκου, τοῦ ὡς Ἐφέσου ἀποθανόντος, καὶ χρησιμεύων ὡς γραμματεὺς τῆς Μητροπόλεως. Ἐν ἔτει 1865 σταλεῖς ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Νύσσης εἰς Κων/πολιν ἵνα εἰσαχθῇ εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης, ἠναγκάσθη σὺν περὶ τῆς χολέρας, νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Πόλιν, ἀφοῦ διέτριψεν ἐν αὐτῇ ἐπὶ τρεῖς ὁλοκλήρους μῆνας. Ἐκ Νύσσης μετὰ τὴν μετάθεσιν τοῦ Νύσσης Καλλινίκου εἰς Χαλκηδόνα, ἐπανέρχεται εἰς Κων/πολιν, καὶ τῷ 1886 διορίζεται προϊστάμενος Ἀγίου Στεφάνου. Ἐπὶ Νεοφύτου τοῦ Η', ἥτοι πρὸ 42 ἐτῶν χειροτονεῖται ἐπίσκοπος Πολυανῆς καὶ μεταβαίνει εἰς τὴν ἐπισκοπικὴν αὐτοῦ ἑδραν. Μετὰ 8ετῇ αὐτόθι ὑπηρεσίαν, ἐκ Δοϊράνης μετατίθεται εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Μετρῶν, ἣν ἐπὶ 9